

ZIN

Studia informacyjne
Information studies

VOL. 52 2014 NO. 2(104)
ISSN 0324-8194

Spis treści | Contents

ROZPRAWY. BADANIA. MATERIAŁY | THESES. RESEARCH. MATERIALS

- Mieczysław Muraszekiewicz, Jan Szmidt, Krzysztof Zaremba
SYNAT i ΩΨR – ku ekosystemowi wsparcia informacyjnego nauki i uczelni polskich
[SYNAT and ΩΨR – Towards an Information Support Ecosystem for Polish Science and Higher Education Institutions] 7
- Tibor Koltay
Information Science in the Mirror of the Digital Humanities: Some Epistemological Observations [Nauka o informacji w zwierciadle humanistyki cyfrowej: kilka uwag epistemologicznych]..... 23
- Tomasz Kulisiewicz
On Contradictions in the Assessment of Information and Their Impact on E-government Services [O sprzecznościach w ocenie informacji oraz ich wpływie na usługi i platformy związane z e-państwem i e-zdrowiem]32
- Zbigniew Osiński
Europejskie czasopisma historyczne w bazach Scopus i Web of Science w kontekście oceny dorobku naukowego historyków w Polsce [European Historical Journals in Scopus and Web of Science Databases in the Context of the Evaluation of Polish Historians' Achievements].....47
- Stanisław Skórka
Fasety na nowo odkryte. Integrowanie systemów nawigacji i organizacji informacji [Facets Rediscovered. Integration of Navigation and Information Organization Systems] 92
- Ewa Dobrogowska-Schlebusch, Barbara Niedźwiedzka
Narzędzie Ewaluacji Serwisów Internetowych o Zdrowiu – wstępna faza konstrukcji oraz charakterystyka trudności metodologicznych związanych z tworzeniem instrumentu do oceny jakości internetowych zasobów informacji o tematyce zdrowotnej [Evaluation Tool for Health Information Websites – a Pilot Study and Characteristics of Methodological Difficulties Associated with the Development

of a Tool for the Quality Assessment of Health Information Websites]	110
Marzena Świgoń <i>Samoocena potencjału zawodowego studentów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa oraz specjalności info- i bibliologicznych. Wyniki badań z przełomu 2010 i 2011 roku</i> [Self-Perceived Employability of Polish Students of Library and Information Science Majors and Specializations. Results of the Study Conducted in the Years 2010–2011].....	135
Anna Kamińska <i>Wykorzystanie źródeł i narzędzi elektronicznych przez polskich studentów kierunków humanistycznych</i> [Electronic Resources and Tools Used by Polish Students of Humanities]	149

RECENZJE I OMÓWIENIA | REVIEWS

<i>Luciano Floridi: The Ethics of Information [Etyka Informacji]. Oxford 2013</i> (Monika Halasz-Cysarz)	164
<i>Wśród zagranicznych książek [Foreign Publications]</i> (Jacek Wojciechowski).....	169
<i>Przegląd polskich nowości wydawniczych [New Polish Publications]</i> (Anna Stanis).....	176

KRONIKA | CHRONICLE

<i>„Biblioteka, książka, informacja i Internet 2014” (Lublin, 16–17 października 2014 r.)</i> [„Libraries, Books, Information and Internet 2014” (Lublin, October 16–17, 2014)] (Agnieszka Bajor)	180
<i>„Europejska konferencja edukacji informacyjnej” (Dubrownik, Chorwacja, 20–23 października 2014 r.)</i> [European Conference on Information Literacy (Dubrovnik, Croatia, October 22–23, 2014)] (Ewa Rozkosz, Zuzanna Wiorogórska)	183

WSKAZÓWKI DLA AUTORÓW GUIDELINES FOR AUTHORS	188
--	-----

SYNAT i $\Omega\Psi^R$ – ku ekosystemowi wsparcia informacyjnego nauki i uczelni polskich**Mieczysław Muraszekiewicz***Instytut Informatyki***Jan Szmidt**

Instytut Mikro- i Optoelektroniki

Krzysztof Zaremba

Instytut Radioelektroniki

Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych

Politechnika Warszawska

*Język tekstu: polski / **Abstrakt:** polski, angielski**Language of the article: Polish / **Abstract:** Polish, English***Abstrakt**

Cel/teza: Celem artykułu jest przedstawienie głównych rezultatów zadania badawczego SYNAT (System Nauki i Techniki), które zrealizowano w ramach grantu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (nr SP/1/1/77065/10), pt. *Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy*, a w szczególności zaprezentowanie systemu zarządzania bazą wiedzy naukowej $\Omega\Psi^R$ (Omega-Psir), przeznaczonego dla uczelni i placówek badawczych. SYNAT może stanowić punkt wyjścia do utworzenia ekosystemu wsparcia informacyjnego nauki i edukacji w Polsce.

Koncepcja/metody badań: Metodę realizacji zadania badawczego SYNAT oparto na prowadzeniu prac równolegle w dwóch wątkach, którymi były: (a) badania naukowe m.in. nad strukturalnymi i semantycznymi zagadnieniami reprezentacji informacji i wiedzy (w postaci tekstowej i multimedialnej), nad nowymi algorytmami semantycznego pozyskiwania, wyszukiwania, odkrywania, analizy i przetwarzania wiedzy, nad algorytmami semantycznego przetwarzania języka naturalnego, ze szczególnym naciskiem na metody eksploracji tekstów w języku polskim, nad modelami komunikacji naukowej w środowiskach otwartych oraz nad ochroną i bezpieczeństwem otwartych systemów informacyjnych dla nauki, oraz (b) budowa prototypowych sieciowych, otwartych platform informatycznych o wysokim poziomie niezawodności, skalowalności i bezpieczeństwa oraz interoperacyjności z podobnymi platformami zagranicznymi. Zadaniem tych platform jest dostarczenie użytkownikom usług informacyjnych (funkcji i aplikacji) wspierających działalność naukowo-badawczą i edukacyjną oraz zapewnienie skutecznej i przyjaznej komunikacji oraz dostępu do posiadanych zasobów wiedzy i usług, i ponadto – dostępu do innych systemów krajowych i zagranicznych z możliwością wymiany informacji w różnych formatach.

Wyniki i wnioski: Prace w ramach zadania SYNAT doprowadziły do zdefiniowania potrzeb w zakresie usług, metod, procedur i narzędzi niezbędnych do informacyjnego wspierania badań naukowych i edukacji. Do niedawna oczekiwania badaczy w stosunku do systemów informacyjnych były stosunkowo proste, głównie o charakterze bibliograficznym. Obecnie pracownicy naukowcy spodziewają się także dokumentów źródłowych, pomocy w formułowaniu kwerend i heurystyk, wstępnej analizy zebranych danych i informacji, informacji bibliometrycznej, możliwości repozytoryjnego umieszczania własnych prac, informacji faktograficznej o trendach badawczych i przemysłowych oraz o trendach społecznych, a także danych o projektach, zespołach i placówkach badawczych oraz o możliwościach finansowania badań zarówno ze środków publicznych, jak i prywatnych. Nawet więcej – oczekuje się, że systemy informacyjne oferując wspomniane funkcje pokażą

również relacje występujące pomiędzy różnymi rodzajami informacji, lub używając innej terminologii – staną się ekosystemami wsparcia informacyjnego zmieniając jakościowo sposób korzystania z informacji w badaniach. SYNAT, a zwłaszcza dwa jego najważniejsze komponenty, tj. portal INFONA i system $\Omega\Psi^R$ wychodzą naprzeciw tym oczekiwaniom.

Oryginalność/wartość poznawcza: Wyniki naukowe (metody, algorytmy i architektury systemów), platformy oraz systemy informatyczne i informacyjne, które są rezultatem realizacji zadania SYNAT mają charakter innowacyjny, kładąc nacisk na semantyczne, sieciowe i spersonalizowane podejście do problemów integracji usług informacyjnych dla nauki i edukacji, tworząc solidną podstawę do dalszych prac nad budową ekosystemu informacyjnego dla nauki i edukacji polskiej.

Słowa kluczowe

Ekosystem informacyjny. Informacja dla nauki. Komunikacja naukowa. Portal INFONA. SYNAT. System $\Omega\Psi^R$.

Otrzymany: 22.10.2014. Poprawiony: 04.11.2014. Zaakceptowany: 12.11.2014.

Abstract in English / Abstrakt w jęz. angielskim

SYNAT and $\Omega\Psi^R$ – Towards an Information Support Ecosystem for Polish Science and Higher Education Institutions

Abstract

Purpose/thesis: The paper is a discussion of main results of the SYNAT project (SYNAT = System Nauki i Techniki/the System of Science and Technology) implemented with the grant of the National Center for Research and Development (NCBiR) – number SP/I/1/77065/10 known as Creation of universal and open repository hosting and communication platform for networked resources of knowledge for science, education and open knowledge society – in particular $\Omega\Psi^R$ (Omega-Psir) system for managing the database of scholarly knowledge, addressed to universities and research institutes. SYNAT may become a starting point for the ecosystem of information support for Polish science and education.

Approach/methods: SYNAT project was implemented with activities grouped in two parallel themes: (a) research on: structural and semantic issues of representing information and knowledge (in text and multimedia form), new algorithms of semantic search, discovery, retrieval, analysis and processing of knowledge, algorithms of semantic processing of natural language with emphasis put on the exploration of texts written in Polish, models of scholarly communication in open environments, protection and security of open information systems for science, and (b) development of prototypical, networked, open IT platforms of high robustness, scalability, security and interoperability with similar foreign platforms. The platforms in question are to provide users with: information services (functions and applications) supporting scholarly, research and educational activities, effective and user-friendly communication and access to knowledge resources and services, and moreover, access to other national and foreign systems of similar nature with the possibility of exchanging information in various formats.

Results and conclusions: Tasks performed within SYNAT project helped to define services, methods, procedures and tools indispensable for the support of research and educational activities. So far researchers' expectations of information systems have been rather simple and reduced to bibliographical queries. Now scholars also expect the availability of source texts, help in building queries and heuristics, preliminary analysis of collected data and

information, bibliometric information, possibilities of putting one's own papers in the repository, factographic information on research, industrial and social trends, data referring to research projects, teams and institutions and opportunities of obtaining public and private grants. Moreover, it is expected that information systems which offer all above-mentioned features will also be able to show links joining various types of information, or, to put it differently, will become ecosystems of information support, qualitatively changing the way information is used in the research. SYNAT project with its two most important components, INFONA portal and $\Omega\Psi^R$ system meets these expectations.

Originality/value: Innovative SYNAT results: methods, algorithms and system architectures, platforms and IT systems emphasize semantic, networked and customized approach to the issues of integrating information services for science and education and provide basis for further research and development of information ecosystem for Polish science and education.

Keywords

Information ecosystem. Information for science. Scholarly communication. INFONA portal. SYNAT. $\Omega\Psi^R$ system.

Prof. dr hab. inż. MIECZYSLAW MURASZKIEWICZ jest profesorem zwyczajnym w Instytucie Informatyki Politechniki Warszawskiej. Jego zainteresowania naukowe dotyczą inteligentnych systemów informacyjnych, metod reprezentacji wiedzy, informacji dla nauki oraz relacji wiążących technikę i kulturę, a także zagadnień innowacyjności. Wśród jego ostatnich publikacji znajdują się: M. Muraszkiwicz: An Essay on Information Overload. Zagadnienia Informatyki Naukowej, 52(1), 2014, 7–18; B. Jacobfeuerborn, M. Muraszkiwicz: Media, Information Overload, and Information Science. w: R. Bembek et al. (red.) Intelligent Tools for Building Scientific Information Platform. Advanced Architectures and Solutions, Springer 2013, 3–13 [Studies in Computational Intelligence No. 467]; B. Jacobfeuerborn, M. Muraszkiwicz: Some Challenges and Trends in Information Science. W: R. Bembek et al. (red.) Intelligent Tools for Building a Scientific Information Platform: From Research to Implementation, Springer 2014, 3–14 [Studies in Computational Intelligence No. 541].

Prof. dr hab. inż. JAN SZMIDT jest rektorem Politechniki Warszawskiej i profesorem zwyczajnym w Instytucie Mikro- i Optoelektroniki Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych. Główny obszar jego zainteresowań to badanie właściwości materiałów o szerokiej przerwie energetycznej (azotki, SiC, Diament itp.), technologia i zastosowanie cienkich warstw dielektrycznych, półprzewodnikowych i przewodzących w heterostrukturach, przyrządach i mikrostrukturach, głównie na potrzeby sensoryki przy wykorzystaniu procesów plazmowych. Ostatnio opublikował m.in.: M. Borecki, P. Doroz, J. Szmidt et al.: Sensing Method and Fiber Optic Capillary Sensor for Testing the Quality of Biodiesel Fuel. In: S. Yurish & F. Pacull (eds.), The Fourth International Conference on Sensor Device Technologies and Applications, IARIA Conference 2013, 2013, 19–24; K. B. Król, M. Sochacki, J. Szmidt: Investigation on the Mechanisms of Nitrogen Shallow Implantation Influence on Trap Properties of SiO₂/n-Type 4H-SiC Interface. Acta Physica Polonica A, Polish Academy of Sciences Institute of Physics 2014, 125 (4), 1033–1037; A. Taube, M. Sochacki, J. Szmidt et al.: Modelling and Simulation of Normally-Off AlGaIn/GaN MOS-HEMTs. International Journal of Electronics and Telecommunications, PAN, 2014, 60 (3), 253–258.

Prof. dr hab. inż. KRZYSZTOF ZAREMBA jest dziekanem Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych Politechniki Warszawskiej, członkiem Rady Naukowej Instytutu Badań Stosowanych PW oraz Zastępcą Przewodniczącego Zarządu Naukowego Centrum Obrazowania Biomedycznego. Główny obszar jego zainteresowań naukowych to inżynieria biomedyczna i elektronika jądrowa. Jest autorem lub współautorem 189 publikacji, a w tym: P. Płoński, K. Zaremba: Visualizing Random Forest with Self-Organising Map. In: L. Rutkowski et al. (eds.), Artificial Intelligence and Soft Computing. Springer International Publishing 2014, 8468 (Part II), 63–71; L. Raczynski, T. Rubel, K. Zaremba: Proteins and Peptides Identification from MS-MS Data in Proteomics. Biocybernetics and Biomedical Engineering 2010, 30 (3), 35–47; R. Z. Morawski, Z. Pawłowski, K. Zaremba: Undergraduate Studies in Biomedical Engineering at the Faculty of Electronics and Information Technology, Warsaw University of Technology. In: Proceedings ASEE Annual Conference, 2002, 1–4.

Kontakt z autorami:

M.Muraszkiewicz@ii.pw.edu.pl

J.Szmidt@imio.pw.edu.pl

K.Zaremba@ire.pw.edu.pl

Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych

Politechnika Warszawska

ul. Nowowiejska 15/19

00-665 Warszawa

Information Science in the Mirror of the Digital Humanities: Some Epistemological Observations

Tibor Koltay

*Department of Information and Library Studies,
Szent István University, Faculty of Applied Arts and Pedagogy, Jászberény, Hungary
Department of Information and Library Studies
Szent István University
Hungary*

*Język tekstu: angielski / Abstrakt: angielski, polski
Language of the article: English / Abstract: English, Polish*

Abstract

Purpose/thesis: The purpose of this paper is to discuss the similarities and differences between the epistemologies of information science and the digital humanities in the light of the turns of information science.

Approach/methods: Numerous viewpoints, discernible from the literature, related to the epistemologies of the two disciplines have been analysed and compared.

Results and conclusions: Despite differences in their disciplinary backgrounds, information science and the digital humanities have much in common. As serious self-reflection is needed for both disciplines, they may benefit from analysing the achievements and deficiencies of the each other.

Research limitations: Both epistemologies are in forming, so only a snapshot could be taken on their present reflection.

Originality/value: The paper intends to be an add-on to the body of knowledge about the epistemologies information science, the digital humanities and the relationship between them.

Keywords

Digital humanities. Epistemology. Library and information science. Information science.

Received: 18.09.2014. Revised: 24.10.2014. Accepted: 03.11.2014.

Abstract in Polish / Abstrakt w jęz. polskim

**Nauka o informacji w zwierciadle humanistyki
cyfrowej: kilka uwag epistemologicznych****Abstrakt**

Cel/teza: Celem artykułu jest omówienie podobieństw i różnic pomiędzy epistemologią nauki o informacji i humanistyki cyfrowej w świetle zmian zachodzących w tej pierwszej.

Koncepcja/metody badań: Przeanalizowano i porównano szereg punktów widzenia wyróżnionych w literaturze przedmiotu, dotyczących epistemologii dwóch omawianych dziedzin.

Wyniki i wnioski: Pomimo różnic w ich dziedzinowych korzeniach, nauka o informacji i humanistyka cyfrowa mają ze sobą wiele wspólnego, a analiza ich osiągnięć i braków może przynieść znaczące korzyści dla obu dziedzin.

Ograniczenia badań: Obie epistemologie znajdują się w stadium formowania, można zatem sporządzić jedynie zarys ich obecnego kształtu.

Wartość poznawcza: Artykuł stanowi uzupełnienie dotychczasowej wiedzy w zakresie epistemologii nauki o informacji, humanistyki cyfrowej oraz łączących je relacji.

Słowa kluczowe

Humanistyka cyfrowa. Epistemologia. Bibliotekoznawstwo i nauka o informacji.

Dr. habil. TIBOR KOLTAY, PhD is Professor, Head of Department and Course Director for LIS curricula at the Department of Information and Library Studies of Szent István University, Faculty of Applied Arts and Pedagogy in Jászberény, Hungary. After a longstanding engagement with the study of abstracting, he turned towards information literacy and other related literacies, including data literacy, still maintaining his interest in the interdisciplinary relationships between linguistics and information science. One of his recent research topics is the reconciliation of criticism of the Web 2.0 and its practical use in the information professions and the education of library and information science. His most important recent publications are Abstracts and Abstracting. A genre and set of skills for the twenty-first century. Oxford: Chandos Publishing, in 2010; The media and the literacies: media literacy, information literacy, digital literacy. Media Culture & Society, 33(2), 211–221, in 2011; Information Architecture, Information Overload, and the Literacies. Journal of Information Architecture, 4(1–2), 41–56, in 2012 and Data-centric media and data literacy: New phenomena in digital culture. In: Cultural development in the information-oriented society. Moscow, 2014, 79–86.

Contact to the Author:
koltay.tibor@abpk.szie.hu
Rákóczi út 53.
Jászberény, 5100,
Hungary

On Contradictions in the Assessment of Information and Their Impact on E-Government and E-Health Services and Platforms

Tomasz Kulisiewicz

Centre for Studies on Digital Government, Poland

Język tekstu: angielski / **Abstrakt:** angielski, polski
Language of the article: English / **Abstract:** English, Polish

Abstract

Purpose/thesis: The article analyzes the contradictions and inconsistencies in the assessment of information and information architectures in Polish e-government and e-health services and platforms. The thesis is that the nature and role of information and the relations between information structures, information media and information systems are not properly understood by legislators and public institutions commissioning IT systems. This leads to difficulties in implementing e-government and e-health systems and platforms and a low rate of use of their services by the citizens and entrepreneurs

Approach/methods: In order to prove this thesis a number of systems and platforms were examined. The systems chosen for analysis are these having the highest number of users and were expected to fulfill the needs both of the citizens and public institutions.

Results and conclusions: The examples analyzed show that there is a need to design, develop and introduce totally different e-government services. These new services should correspond with immaterial information structures and systems, not trying to reflect and 'computerize' the 19th century paper-oriented administration.

The goal of implementing IT in public institutions should be the assistance in fulfilling their main functions – serving the users. The improper understanding of information architectures results in additional burdens for all parties involved, instead of bringing improvements in the quality of public services.

Originality/value: In author's opinion the relation between information structures and the rules of building information and IT systems in public administration is not understood properly. The results are the difficulties and problems in implementing and using the IT systems of public administration.

On the other hand, formulating sound foundations for IT systems of public administration seems to be outside the main area of interest of the information studies. The article tries to bridge the gap between these two areas.

Keywords

E-government services. E-health services. Information Architecture. Information platforms. Information structures. Poland.

Received: 30.09.2014. Revised: 02.11.2014. Accepted: 12.11.2014.

Abstract in Polish / Abstrakt w jęz. polskim**O sprzecznościach w ocenie informacji oraz ich wpływie na usługi i platformy związane z e-państwem i z e-zdrowiem****Abstrakt**

Cel/teza: Artykuł stanowi analizę sprzeczności i niespójności w ocenie informacji i architektury informacji w zakresie usług i platform dotyczących polskiego e-państwa i e-zdrowia. Uważa się, że natura i rola informacji oraz relacji łączących strukturę, media i systemy informacyjne nie są właściwie odbierane przez legislatorów i instytucje publiczne zamawiające utworzenie bądź zakup systemów informatycznych. Skutkuje to trudnościami we wdrażaniu usług i platform e-państwa i e-zdrowia oraz niskim poziomem ich wykorzystania przez obywateli i przedsiębiorców.

Koncepcja/metody badań: W celu udowodnienia powyższego faktu przebadano szereg systemów i platform. Do analizy wybrano systemy o największej liczbie użytkowników, od których oczekuje się zaspokajania potrzeb, zarówno obywateli, jak i instytucji publicznych.

Wyniki i wnioski: Analizowane przykłady ukazują potrzebę projektowania, tworzenia i wdrażania zupełnie odmiennych usług związanych z e-państwem. Nowe usługi powinny korespondować z niematerialnymi strukturami i systemami informacyjnymi zamiast odzwierciedlać i „komputeryzować” XIX-wieczną koncepcję administracji osadzoną w realiach analogowych.

Celem wdrażania technologii informacyjno-informatycznych w instytucjach publicznych powinno być wsparcie w zakresie realizowania przez nie ich podstawowego zadania – służenia użytkownikom. Nieprawidłowe rozumienie architektury informacji skutkuje dodatkowym obciążeniem dla wszystkich zainteresowanych stron zamiast poprawiania jakości usług publicznych.

Oryginalność/wartość poznawcza: W opinii autora związku struktur informacyjnych oraz reguł budowania informacji i systemów informacyjno-informatycznych w administracji publicznej nie są rozumiane właściwie. Skutkuje to problemami we wdrażaniu i stosowaniu wzmiankowanych systemów. Z drugiej strony, budowanie zdrowych reguł wdrażania systemów informacyjno-informatycznych w administracji publicznej wydaje się pozostawać poza zakresem zainteresowania nauki o informacji. Artykuł stanowi próbę zmniejszenia bądź zamknięcia luki pomiędzy tymi dwoma obszarami.

Słowa kluczowe

E-państwo. E-zdrowie. Architektura informacji. Platformy informacyjne. Struktury informacyjne. Polska.

TOMASZ KULISIEWICZ obtained an MSc in Computer Science at the Budapest Technical University in 1974. From 1975 to 1980, he worked as a systems engineer at the computer center of the Polish road network administration. From 1982 to 1992, he was employed in the Hungarian power industry, and subsequently served as deputy editor-in-chief and editor-in-chief of several Polish IT business magazines. Since 2002, he has been an electronic communications market analyst, co-founder of the Centre for Studies on Digital Government and the SME IT Association and Vortal, as well as a lecturer on economic and social impact of ICT.

Contact to the Author:

tomasz.kulisiewicz@cyfrowepanstwo.pl

Ośrodek Studiów nad Cyfrowym Państwem

ul. Narutowicza 105a lok. 3

90-145 Łódź

Europejskie czasopisma historyczne w bazach Scopus i Web of Science w kontekście oceny dorobku historyków w Polsce

Zbigniew Osiński

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Język tekstu: polski / Abstrakt: polski, angielski
Language of the article: Polish / Abstract: Polish, English

Abstrakt

Cel/teza: Celem pracy jest określenie w jakim stopniu bazy bibliograficzne Web of Science i Scopus mogą być przydatne w procesie przygotowywania badań historycznych oraz w procesie oceny dorobku polskich historyków.

Koncepcja/metody badań: Analiza danych dotyczących europejskich czasopism historycznych indeksowanych w obu bazach.

Wyniki i wnioski: Obie bazy nie są wiarygodnym źródłem informacji ani o europejskich czasopismach historycznych wydawanych poza Europą Zachodnią, ani o tendencjach w historiografii, z tym, że Scopus oferuje bardziej kompletny i zróżnicowany terytorialnie i językowo zbiór danych. W przypadku znaczącej części tematyki badawczej europejskiej historiografii nie jest prawdziwa teza mówiąca, że głównym językiem komunikacji naukowej jest angielski. W przypadku czasopism historycznych nie sprawdza się idea tworzenia ich zasadniczego jądra w oparciu o prawo Bradforda. Prowadzenie analiz bibliometrycznych, w celu oceny dorobku polskich historyków, w oparciu o bazę Web of Science pozbawione jest merytorycznego uzasadnienia.

Wartość poznawcza: Dokonane ustalenia podważają część przyjętych w Polsce zasad oceny dorobku historyków.

Słowa kluczowe

Baza bibliograficzna. Bibliometria. Czasopismo historyczne. Historiografia. Ocena dorobku naukowego.

Otrzymany: 06.03.2014. Poprawiony: 15.05.2014. Zaakceptowany: 30.10.2014.

Abstract in English / Abstrakt w jęz. angielskim

**European Historical Journals in Scopus
and Web of Science Databases in the Context
of the Evaluation of Polish Historians' Achievements**

Abstract

Purposes/thesis: The aim of this paper is to determine the extent to which bibliographic databases (Web of Science and Scopus) can be useful in the process of preparation of historical research and in the process of evaluating the achievements of Polish historians.

Approach/methods: The analysis of data concerning European historical journals indexed in both databases.

Results and conclusions: Both databases are not a reliable source of information neither about the European historical journals published outside Western Europe, nor about trends in historiography, except that Scopus provides a more complete and varied geographically and linguistically dataset. In the case of significant part of the research topics of European historiography, argument stating that the main language of scientific communication is English is not true. In the case of the historical magazines the idea of creating their basic kernel based on the Bradford's law does not work. Conducting bibliometrics studies in order to evaluate the scientific achievements of Polish historians, based on a database of Web of Science, has no scientific basis.

Originality/value: The findings undermine the part of adopted in Poland rules of evaluation of the scientific achievements of historians.

Keywords

Bibliographic Database. Bibliometrics. Historical magazine. Historiography. Evaluation of scientific achievements.

Dr hab. ZBIGNIEW OSIŃSKI: profesor w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informatyki UMCS w Lublinie; specjalności: historia najnowsza Polski, metodyka i jakość kształcenia, cyfrowe zasoby informacji i wiedzy; najnowsze publikacje: Działania aparatu bezpieczeństwa wobec oświaty na Lubelszczyźnie w latach 1944–1989, Lublin 2013; Internet jako efektywna przestrzeń edukacyjna, „e-Mentor”, 2013, nr 5, s. 48–55; Otwarte zasoby edukacyjne w języku polskim – idea i praktyka. W: Z. Osiński, R. Malesa (red.) Biblioteka, książka, informacja i Internet 2012. Lublin 2013, s. 35–50.

Kontakt z autorem:

zbniew.osinski@gmail.com

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki

UMCS w Lublinie

pl. Marii Curie- Skłodowskiej 4

20–031 Lublin

Fasety na nowo odkryte. Integrowanie systemów nawigacji i organizowania informacji

Stanisław Skórka

Biblioteka Główna

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Język tekstu: polski / Abstrakt: polski, angielski

Language of the article: Polish / Abstract: Polish, English

Abstrakt

Cel/teza: Celem artykułu jest przedstawienie koncepcji i zasad działania nawigacji fasetowej (kierowanej) i wyszukiwania fasetowego oraz ich zastosowania w katalogach bibliotecznych.

Koncepcja/metody badań: Scharakteryzowano metodę organizowania dostępu do zasobów informacji za pomocą faset odpowiadających kryteriom wyszukiwania. Omówiono podstawowe cechy architektury informacji systemów wyszukiwania fasetowego oraz modele zachowań informacyjnych użytkowników, na podstawie których takie systemy są budowane. Analizie porównawczej poddano zastosowanie wyszukiwania fasetowego w katalogach komputerowych na przykładzie katalogów elektronicznych (OPAC) pięciu bibliotek narodowych: Biblioteki Brytyjskiej (British Library), Biblioteki Kongresu (Library of Congress), Biblioteki Narodowej Walii (Llyfrgell Genedlaethol Cymru – National Library of Wales), Biblioteki Narodowej Australii (National Library of Australia) i Rosyjskiej Biblioteki Narodowej (Rossijskoj Nacionalnoj Biblioteki). Dane do analizy zbierane były od czerwca do września 2014 r.

Wyniki i wnioski: Rozwój technologii informacyjnej doprowadził do odrodzenia koncepcji S.R. Ranganathana wieloaspektowego systemu klasyfikacji treści, ułatwiającego odszukanie informacji wieloma drogami. Klasyfikacja fasetowa jest dziś jedną z najczęściej stosowanych metod organizowania treści w serwisach internetowych o charakterze komercyjnym, choć większość autorów systemów kategoryzacji treści, które oparte są na tej klasyfikacji nie zdaje sobie z tego sprawy. Zastosowanie faset do zawężania rezultatów wyszukiwania jest już standardem w komercyjnych serwisach internetowych, w systemach bibliotecznych zaś innowacja ta nie jest jeszcze powszechna. Nie ma przyjętych czy zalecanych wzorców. W badanych katalogach zauważono różnice w liczbie kategorii oferowanych użytkownikom w interfejsach wyszukiwania fasetowego oraz ich nazewnictwie.

Oryginalność/wartość poznawcza: Tematyka wykorzystania faset i klasyfikacji fasetowej w mechanizmach wyszukiwania jest w Polsce rzadko poruszana. Autorowi nie są znane badania nad wykorzystaniem tego typu mechanizmu w serwisach internetowych związanych z działalnością informacyjno-biblioteczną.

Słowa kluczowe

Architektura informacji. Fasety. Katalogi biblioteczne. Klasyfikacja fasetowa. Nawigacja fasetowa. Systemy *discovery and delivery*. Wyszukiwanie fasetowe.

Otrzymany: 14.09.2014. Poprawiony: 03.11.2014. Zaakceptowany: 30.11.2014.

*Abstract in English / Abstrakt w jęz. angielskim***Facets Rediscovered. Integration of Navigation
and Information Organization Systems****Abstract**

Purpose/thesis: The paper is intended to present the idea of faceted navigation and information retrieval and their application in the library catalogs.

Approach/methods: The author discusses access to information resources with facets corresponding to search criteria, basic features of architecture of faceted retrieval systems and models of users' information behavior used to build such systems. The comparative analysis covers faceted information retrieval in five online public accessed catalogs of national libraries: British Library, Library of Congress, National Library of Wales, National Library of Australia and National Library of Russia. Data for the analysis were collected from June to September 2014.

Results and conclusions: The evolution of information technologies has led to the rebirth of S. R. Ranganathan's multifaceted system of contents classification, facilitating the retrieval of information via several different ways. Faceted classification is one of most often used methods of content organization in commercial websites, although most authors of systems based on this classification are not aware of this fact. Facets used to refine search results are common in commercial websites but this innovation remains fairly unknown to library catalogs and no best practices and examples to follow have been identified so far. The author finds differences in number of categories available and terminology used in faceted retrieval interfaces in the library catalogs selected for the research.

Originality/value: The issues of facets and faceted classification in search and retrieval systems are rarely discussed in Poland. The author does not know any research on the application of such mechanism in library and information online services.

Keywords

Information architecture. Facets. Library catalogs. Faceted classification. Faceted navigation. Discovery & Delivery systems. Faceted information retrieval.

Dr STANISŁAW SKÓRKA jest dyrektorem Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie i adiunktem w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UP. Prowadzi badania dotyczące architektury informacji i użyteczności elektronicznych katalogów, bibliotek cyfrowych oraz innych systemów typu discovery and delivery. Jest współtwórcą kierunku studiów licencjackich pn. Architektura informacji realizowanego w macierzystej uczelni. Wybrane publikacje: Systemy nawigacji w przestrzeni mówionej: analiza porównawcza. W: B. Sosińska-Kalata, E. Chuchro, red. Nauka o informacji w okresie zmian: praca zbiorowa. Warszawa 2013, 401–413; Ewaluacja jakości bibliotek cyfrowych w ujęciu architektury informacji. W: XVIII edycja seminarium w cyklu Digitalizacja: Biblioteki cyfrowe – systemy zarządzania, obsługi oraz kryteria oceny. Warszawa 2012, 155–186; Architektura informacji: kreator przestrzeni informacyjnych. Przegląd Biblioteczny 2011, 79(1), 47–61.

Kontakt z autorem:

skorka@up.krakow.pl

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Biblioteka Główna, ul. Podchorążych 2

30–084 Kraków

**Narzędzie Ewaluacji Serwisów Internetowych o Zdrowiu –
wstępna faza konstrukcji oraz charakterystyka trudności metodologicznych
związanych z tworzeniem instrumentu do oceny jakości internetowych zasobów
informacji o tematyce zdrowotnej**

Ewa Dobrogowska-Schlebusch

Barbara Niedźwiedzka

Zakład Informacji Naukowej Instytutu Zdrowia Publicznego,

Wydział Nauk o Zdrowiu,

Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum

Język tekstu: polski / Abstrakt: polski, angielski

Language of the article: Polish / Abstract: Polish, English

Abstrakt

Cel/teza: Istnieje wiele instrumentów oceny jakości informacji zdrowotnej, publikowanej w Internecie, ale tylko niewiele z nich nadaje się do zastosowania w praktyce. Celem niniejszej publikacji jest opisanie pierwszego etapu konstruowania nowego narzędzia oceny jakości serwisów internetowych o zdrowiu oraz przedstawienie związanych z tym trudności metodologicznych.

Koncepcja/metody badania: Proces konstruowania Narzędzia Ewaluacji Serwisów Internetowych o Zdrowiu (NESIOZ) składał się z czterech faz. Faza I obejmowała zebranie puli kryteriów oceny jakości na podstawie przeglądu systematycznego publikacji. W fazie II i III kolejne wersje narzędzia były testowane w grupie studentów w celu sprawdzenia klarowności pytań, wchodzących w jego skład. W IV fazie badania o przetestowanie narzędzia obok grupy studentów poproszeni zostali pracownicy medycznej informacji naukowej, jako grupa użytkowników mających nie tylko odpowiednią wiedzę merytoryczną, ale również doświadczenie w zakresie użytkowania podobnych narzędzi do ewaluacji informacji zdrowotnej.

Wyniki i wnioski: Wynikiem tego etapu prac było zaprojektowanie nowego narzędzia do oceny jakości serwisów internetowych o tematyce zdrowotnej – NESIOZ-ekspert. Narzędzie to zalecane jest przede wszystkim do stosowania przez profesjonalistów w zakresie informacji naukowej. W dalszym etapie prac nad narzędziem planowane jest również dostosowanie narzędzia do możliwości przeciętnego użytkownika Internetu.

Oryginalność/wartość poznawcza: Stworzenie nowego narzędzia do oceny jakości serwisów internetowych o zdrowiu, przeznaczonego dla profesjonalistów.

Słowa kluczowe

Informacja medyczna. Internet. Jakość informacji. Narzędzie oceny jakości informacji. Ocena jakości informacji.

Otrzymany: 13.07.2014. Poprawiony: 26.09.2014. Zaakceptowany: 16.11.2014.

Abstract in English / Abstrakt w jęz. angielskim

**Tool for Evaluation of Health Information Websites –
pilot study and characteristic of methodological difficulties associated
with the process of the development of a tool for quality assessment
of health information websites**

Abstract

Purpose/thesis: There are many tools that have been developed to evaluate the quality of health information websites, but only few of them can be actually used by health care consumers. The aim of following study is to show the preliminary phase of the process of the development and validation of a new tool for evaluation of health information websites (Narzędzie Ewaluacji Serwisów Internetowych o Zdrowiu) and to describe difficulties connected with this process.

Approach/methods: The process of tool's development consisted of four phases. The goal of the first phase of the study was to compile set of quality criteria most commonly used in instruments developed to assess the quality of health information websites. In second and third phase of the study NESIOZ tool was pilot tested with a group of public health and dietetics students to determine the usability of the tool and the clarity of its questions. In fourth phase of the study, besides students, a group of medical science information specialist was invited to participate in the tool's test as a group of users not only equipped with adequate medical knowledge, but also experienced in quality assessment of medical information.

Results and conclusions: The new tool to perform the quality assessment of health information websites have been developed. The NESIOZ – expert is especially recommended to be used by medical information science specialists who are adequately experienced in the health information quality assessment. The aim of the next phase of the project will be to further improve the utility of the tool so it could be used by the average health care user.

Originality/value: The development of a new tool for quality assessment of health information websites.

Keywords

Medical Information. Internet. Quality. Tool For Quality Assessment. Quality Assessment.

Mgr EWA DOBROGOWSKA-SCHLEBUSCH – od 2013 r. asystent naukowo-dydaktyczny w Zakładzie Informacji Naukowej Instytutu Zdrowia Publicznego UJCM. Specjalizuje się w zakresie oceny jakości informacji medycznej i badaniach kompetencji informacyjnych użytkowników informacji medycznej.

Dr hab. BARBARA NIEDŹWIEDZKA – Kierownik Zakładu Informacji Naukowej IZP UJCM, prowadzi badania nad zdrowotnymi kompetencjami informacyjnymi oraz zachowaniami informacyjnymi użytkowników w sektorze ochrony zdrowia.

Kontakt z autorami:

ewa.dobrogowska-schlebusch@uj.edu.pl

Zakład Informacji Naukowej Instytutu Zdrowia Publicznego

ul. Grzegorzewska 20

31-531 Kraków

Samoocena potencjału zawodowego studentów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa oraz specjalności info- i bibliologicznych.

Wyniki badań z przełomu 2010 i 2011 roku

Marzena Świgoń

*Zakład Archiwistyki, Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie*

Język tekstu: polski / Abstrakt: polski, angielski

Language of the article: Polish / Abstract: Polish, English

Abstrakt

Cel/teza: Celem badań było określenie potencjału kariery (tzw. zatrudnialności) polskich studentów kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo oraz pokrewnych specjalności.

Koncepcja/metody badań: W badaniach o zasięgu ogólnopolskim (9 uniwersytetów) wykorzystano kwestionariusz zgodny z modelem potencjału kariery polskich studentów obejmującym dziewięć komponentów, m.in. postrzeganie marki uniwersytetu, statusu studiowanej dziedziny oraz własnych umiejętności i kompetencji przydatnych na współczesnym rynku pracy.

Wyniki i wnioski: Respondenci odznaczali się przeciętnym poziomem potencjału kariery oraz wysokim poziomem kompetencji związanych z zarządzaniem własnymi zasobami wiedzy i umiejętności. Absolwenci badanych kierunków i specjalności są raczej niedoceniani na rynku pracy.

Oryginalność/wartość poznawcza: Badania wypełniają lukę w zakresie poznania potencjału kariery/zatrudnialności polskich studentów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa.

Słowa kluczowe

Indywidualne zarządzanie wiedzą i informacją. Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. Potencjał kariery. Studenci. Zatrudnialność.

Otrzymany: 28.09.2014. Poprawiony: 04.11.2014. Zaakceptowany: 12.11.2014.

Abstract in English / Abstrakt w jęz. angielskim

**Self-perceived employability of Polish students
of Library and Information Science majors
and specializations. Results of the study
conducted between 2010–2011**

Abstract

Purpose/thesis: The aim of the study was the identification of the self-perceived employability of Polish students of Library and Information Science majors and specializations.

Approach/methods: The representative method was used along (9 state universities) with the questionnaire compatible with the model of students' employability. This model consisted of among others the engagement with the studies and academic performance, the perception of the strength of the university's brand, the reputation the university has within the field of study, the status of the field of study, the labour market's demand for professionals of the subject field, the perception of the state of the labour market, the awareness of opportunities in the labour market, the confidence in skills and competences; and the last, but not the least – personal knowledge and information management.

Results and conclusions: The general self-assessment of respondents' employability was low. However, the level of personal knowledge and information management of these students was high. Library and Information Science graduates are underestimated in the current labour market in Poland.

Originality/value: These studies fill the gap about the research of the Polish students' employability.

Keywords

Employability. Library and Information Science schools. Personal knowledge and information management. Students.

*Dr hab. MARZENA ŚWIGOŃ specjalizuje się w problematyce zarządzania i dzielenia się informacją i wiedzą. Habilitowała się w zakresie bibliologii i informatologii na Uniwersytecie Wrocławskim w 2013 r. Pracuje w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Najważniejsze publikacje: *Library anxiety among Polish students: development and validation of the Polish Library Anxiety Scale. Library & Information Science Research* 2011, 33(2); *Information limits – definition, types and typologies. Aslib Proceedings: new information perspectives* 2011, 63(4); *Personal Knowledge and Information Management – conception and exemplification. Journal of Information Science* 2013, 39(6).*

Kontakt z autorem:

marzena.swigon@uwm.edu.pl

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych

Zakład Archiwistyki, Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ul. Kurta Obiży 1

10–725 Olsztyn

Wykorzystanie źródeł i narzędzi elektronicznych przez polskich studentów kierunków humanistycznych

Anna Kamińska

*Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych
Uniwersytet Warszawski*

*Język tekstu: polski / **Abstrakt:** polski, angielski
Language of the article: Polish / **Abstract:** Polish, English*

Abstrakt

Cel/teza: Celem artykułu jest charakterystyka zachowań informacyjnych związanych z wykorzystywaniem przez studentów kierunków humanistycznych naukowych źródeł i narzędzi elektronicznych do przygotowania prac magisterskich. Podstawę charakterystyki stanowią wyniki badań przeprowadzonych wśród studentów Uniwersytetu Warszawskiego.

Koncepcja/metody badań: W badaniach, przeprowadzonych od marca do maja 2014 r. wykorzystano podejście jakościowe, stosując technikę wywiadu częściowo ustrukturyzowanego. Treść wywiadów po ich przeprowadzeniu transkrybowano i opracowano za pomocą programu do analizy danych jakościowych Welf QDA. Do analizy zebranego materiału wykorzystano technikę kodowania znaczenia. Próbę badawczą stanowiła grupa 14 studentów drugiego roku studiów magisterskich: 7 magistrantów polonistyki i 7 magistrantów historii.

Wyniki i wnioski: Analiza danych zgromadzonych na podstawie wywiadów pokazała, że respondenci używali źródeł elektronicznych w momencie, gdy dostęp do materiałów w formie tradycyjnej był utrudniony, zaś elektroniczne narzędzia wykorzystywali do wyszukiwania konkretnych publikacji w wersji papierowej lub elektronicznej. Najpopularniejszymi okazały się biblioteki cyfrowe, wyszukiwarka internetowa Google oraz elektroniczne katalogi bibliotek. Stwierdzono niewielką znajomość wśród studentów takich narzędzi, jak menedżery bibliograficzne i rzadkie z nich korzystanie przy pisaniu prac magisterskich. Mimo ogólnej otwartości studentów na technologie cyfrowe i popieranie przez nich rozwoju naukowych zasobów Open Access, potwierdzone zostało ogólne przekonanie o przywiązaniu humanistów do pracy w środowisku papierowym.

Oryginalność/wartość poznawcza: Przeprowadzone badanie uzupełnia lukę w zakresie badań nad zachowaniami informacyjnymi magistrantów. Jego szczególną wartością stanowi wybór grupy badawczej spośród studentów kierunków humanistycznych, którzy do tej pory bardzo rzadko byli obejmowani tego typu badaniami.

Słowa kluczowe

Cyfrowa humanistyka. Cyfrowe zasoby naukowe. Edukacja informacyjna. Elektroniczne źródła naukowe. Elektroniczne narzędzia naukowe. Kompetencje informacyjne. Studenci humanistyki. Zachowanie informacyjne.

Otrzymany: 28.08.2014. Poprawiony: 25.09.2014. Zaakceptowany: 09.10.2014.

Abstract in English / Abstrakt w jęz. angielskim

**Using electronic resources and tools
by Polish students of the humanities****Abstract**

Purpose/thesis: The purpose of this paper is to present the results of the research concerning the information behaviour of students of humanities at the University of Warsaw. It is connected with the usage of scientific resources and electronic tools for preparing master's theses on the basis of one's own research.

Approach/methods: In the research a qualitative approach was applied using the technique of partially structured interview. The research group included 14 students: 7 graduates of Polish philology and 7 graduates of history who were second years students of MA Studies in the academic year 2013/2014.

Results and conclusions: The analysis of the collected information indicated that the respondents tended to employ electronic resources when the access to the materials in the traditional form was difficult, whereas electronic tools were used for searching specific publications in a paper or electronic version. The most popular tools turned out to be digital libraries, Google Web Search and electronic libraries catalogues. Despite the fact that students were generally open to digital technologies and supported the development of scientific resources of Open Access, it has been proven that their knowledge of such tools as reference managers was in fact poor. They seldom used this tool while writing their master's theses. As a result the general belief saying that humanists prefer to work in a paper environment was confirmed.

Originality/ value: The research conducted fills the gap in studies on students' information behaviour. Its particular value is the selection of the research group among the students of humanities, who so far seldom have been included in this type of research.

Keywords

Scientific electronic resource. Scientific electronic tool. User behaviour. Information literacy. User education. Digital humanities.

ANNA KAMIŃSKA jest doktorantką w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Napisała pracę magisterską pt. Wykorzystanie źródeł i narzędzi elektronicznych przez studentów przy pisaniu prac naukowych na przykładzie magistrantów polonistyki i historii Uniwersytetu Warszawskiego, obronioną w lipcu 2014 roku na Uniwersytecie Warszawskim. Jej zainteresowania naukowe to: cyfrowa komunikacja naukowa oraz zachowania informacyjne.

Kontakt z autorem:

a.t.kaminska@gmail.com

Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych

Uniwersytetu Warszawskiego

ul. Nowy Świat 69, III piętro, p. 310A

00-927 Warszawa